

Pris ske Povel Ramel!

JENNY WESTERSTRÖM

4

Han behöver inte presenteras. Alla känner Povel Ramel – eller tror sig göra det.

Han är unik och är genial som ett barn, har just fyllt åttio år och har varit med i mer än sextio. Han har glatt fler än någon annan nu levande svensk. Han vägrar energiskt att upprepa sig själv och skapar fortfarande nytt, vilket han till exempel gjort inför den turné som han nu är ute på.

Vi har vuxit upp med honom, med hans musik, med hans ord och med hans speciella sätt att se på världen. Sverige skulle inte vara sig likt utan honom. Om man hade haft hans

talang – vilket man nu inte har – skulle det vara frestande att skriva om den makalösa saltomortal han gör i "Liten turistflamenco" där han skildrar hemlängtan mot norr och byter stämning och rytm och frossar i det inhemska påträngande som Thore Skogman och Göingeflickorna. "Povel Ramel, Povel Ramel...", skulle vi skråla och göra denne till synes blyge man generad – men förhoppningsvis också en smula glad. För hur ofta har vi inte känt oss vara hemma just när vi på nytt fått höra Povel Ramel. I detta ligger också något lärorikt: den som hittar formeln för oss

alla är inte genomsnittligt lagom. Men galen, snäll och musikalisk är han ofta.

Om man varit med ett tag kan man vittna om Povel Ramels möte med generationerna. Kanske fick man en gång hjälpa sin föräldrageneration lite på traven för att de skulle förstå. Sedan har man glatts över att egna barn och till och med barnbarn anammat honom. Och som i "Släkthuset" tror man också att kommande släkter skall flytta in i fröjderna: "Här ska en gång bo min egen sons sons lille son/ När hans Farfars Farfars Far har flyttat från."

Men Povel Ramel är också – och det är inte minst det som Nils Ferlin-Sällskapet vill markera genom att ge honom pris – en av våra betydande poeter. Man hittar pärlor hos honom. Lingonben (1978), sedermera Förflerade lingonben är en av

Povel Ramel – 2002 års Ferlinpristagare.

de viktiga diktsamlingarna i den svenska vitterheten. Egentligen skulle man ha noterna till som i samlingen Tänk dej en strut karameller (1983). Men det märkliga är att det hela tiden sjunger i en när man läser – och, det är också ett bevis för rikedom – att man ständigt gör nya upptäckter när man i lugn och ro kan läsa texten.

Genom de två minnesböcker som Povel Ramel skrivit, Följ mej bakåt vägen (1992) och Som om inget hade hänt (1999) vet man numera också en del av bakgrunden. Han miste tidigt sina föräldrar genom en trafikolycka. Han kunde ha blivit en svartsynt och dyster person som ropade efter omvärldens omsorg. Men han valde på ett hisnande sätt att tvärtom bli den som gladde andra och den som mer än andra gladde andra.

Crazy, spex, jazz... det är lättast att hitta etiketter på det första han skrev. Det var ofta sådant som han växte upp med och tog intryck och avstånd ifrån. Hans beundran för den revyform som hade sin mästare i Karl Gerhard var kolossal, men den bestämde också vad Povel Ramel inte ville göra. Han ville nämligen aldrig göra politisk revy. Han ville inte anfalla person och vara elak. Men även om han genom detta avstod från en sektor som han säkert hade kunnat göra mycket av blev det ändå överflödande mycket kvar.

När man hör en live-inspelning med Povel Ramel får man ofta ett mått på hur publikens beundran växer fram – och just växer. Här finns inte sällan reaktioner som avslöjar en växande förundran över vad denne man kan hitta på, hur suveränt påhittig han är, hur han bemästrar språket och hur mästerligt han låter ord och ton förenas. Och detta sker om och om igen, år efter år, decennium efter decennium.

Ibland kan det bli allvar – som i försvaret av musiken, eller i värnandet av snällheten, eller i försvaret av språket mot alla liksom- och alltsåmänniskor:

*Bara en enda ros på ett evigt klänge
så är livet
trist varar länge
men underbart är kort –
alldeles för kort.*

Vi i Nils Ferlin-Sällskapet vill tacka och ge-

nom att skänka honom lyrikpriset markera att han hör hemma bland de omistliga och originella diktarna. Skenbart kan det tyckas vara ett gap mellan Nils Ferlin och Povel Ramel. Någon skulle kanske mena att de är som mörker och ljus. Men det finns också sådant se förenar.

I litteraturhistorien har de ibland stämlösa möte, till exempel när de hos Lars Lönnroth och Sven Delblanc utläggs under den bekanta rubriken "På nöjets estrader". Det viktiga som förenar dem är musikaliteten, hur olika uttryck den än kan ta sig. Och visst har Povel Ramel läst sin Nils Ferlin. Han har till och med skojar en smula med honom.

Får jag lämna dessa plommon.

Jag mår inte riktigt bra.

Dessa plommon som vi fått av tant Greta.

*De är surare än sin avsändarinna, tycker jag
och det vill svära till att få mej att dem äta.*

Denna pastisch eller parodi skrevs redan 1956 och återupplivades så småningom i de små pianoshowerna där Povel Ramel lekte med sig själv, med sina texter och med sin publik.

Men skulle någon fortfarande tveka om Povel Ramel hör hemma i Nils Ferlins värld, kan man hälsa från Nils Ferlin själv. Han upptäckte tidigt Povel Ramel och insåg att den som skapat "Johanssons boogie woogie vals" var på väg att förnya den svenska visan. Det var bland det första Povel Ramel gjorde och bland det första som fick en stor publik. Och Nils Ferlin förstod:

*Från Harlem i New York till Tranås i Småland
är faktiskt en ganska lång väg,
men likväl så kom häromdagen en platta
från Staterna hem till herr Johanssons teg.*

Musikaliteten, textningen, publiktycket... ja, i själva verket har de mer gemensamt än man ytligt kan tro. Också Nils Ferlin sökte efter en melodi. Han visste vad hantverket betydde. Han hade också ett konto hos STIM även om alla inte ansåg det fint. Han hann glädjas av Povel. Han skulle ha glatts över priset.

Ja, pris ske Povel.